

TURKIYE'DE ULUSAL SORUN UZERINE

"BİREYİN diğeri tarafından sömürülmesine son verildiği ölçüde, bir ulusun diğeri tarafından sömürülmesine de son verilecektir. Bir ulus içinde sınıflar arasındaki zıtlaşmaların ortadan kalktığı ölçüde, bir ulusun diğesine karşı duyduğu düşmanlık ta son bulacaktır."

(Marks-Engels. Komünist Manifesto'dan)

Sosyalist hareketin bu güne dek ulusal soruna ilişkin somut bir programı olmadı. Bu, harekete damgasını basan revizyonist ve pasifist çizginin, "kendi sağındaki güçlerden medet umma" anlayışının vardığı kaçınılmaz bir sonuç olmuştur. Özel olarak Kemalizm sorununu tutarlı değerlendirmeme, ulusal soruna karşı bir kuşku da birlikte getirmiş, ulusal sorun çok muğlak ifadelerle ve bunun pratikteki yansımalarıyla geciktirilmeye çalışılmıştır. Ulusal soruna doğru olarak bakılmadığı gibi, aynı zamanda bunun yalnızca Kürt sorunundan ibaret olmadığı da görülmemiştir. Çok uluslu devletlerde ulusal sorun, yalnızca bir ulusun göz önünde bulundurulup, diğeri milliyetlerin gözardı edilmesi olarak ele alınamaz. Ancak bu sorunun Türkiye gerçeğinde ağırlık noktasını Kürt ulus sorununun oluşturduğunu gölgeleyecek her görüşe karşı dikkatli bir tavır alınması zorunludur.

1971'lerde bu sağ geleneğe karşılık yeni bir anlayış; sosyalist hareketin sürecinde tarihi bir dönüm noktası olan kendi gücüne güvenme, işçi sınıfının ve halkların öz gücüne güvenme anlayışı, belirgin bir eğilim olarak ağırlığını duyurmuştur.

1919-38 arası Türkiye Kürdistan'ında gelişen olaylar, sosyalistlere, bu konuya ilişkin tavırlarını en açık biçimde ortaya koyma olanağını verdi. Çünkü o dönemde, Kürt ulusal hareketleri tüm sınıf ve tabakaların ilgisini üzerinde toplamış ve gelişmelerin odak noktası durumuna gelmişti.

Fakat "bizde Marks'ın devrim için gerekli gördüğü maddi koşullar henüz gerçekleşmemiştir" deyip, görevin "burjuva iktidarının derinleştirilmesi" olduğunu savunanların ve bunu "Kemalistler'den" bekleyenlerin Kürt sorununa yaklaşımlarının da tutarsız ve giderek şöven bir biçim alacağı apaçıktır. Üstelik, Kürt ulusal hareketlerinin jenoside vâran ırkçı uygulamalarla bastırılması, devrimci örgüt ve gruplara karşı baskıyı da birlikte getirmesine rağmen, bu eğilim etkin bir şekilde sü-

regelmıştır.1971'lerde Kemalizm'i "küçük burjuvazinin en sol kanadının milliyetçilik tabanında anti-emperyalist tavır alışını"(Bakınız:Kesintisiz Devrim,Mahir Çayan) olarak nitelendirmemiz,o dönemin bizim harekette yansıyan bir mirası olsa gerek...

Bu gün ulusal sorunu ülkemizin somut şartlarında nasıl değerlendiriyoruz?Sosyalist hareketin en acil sorunu Kürdistan sorunu mudur?Devrim süreci içinde ulusal sorun şu anda mihrak noktası durumunda mıdır?

Bu"toz koparan fırtına"da kimin ne söylediği belli değil iken,kopyacı ve seçmeci görüşler sırtlarını "şabloncu çizgilere" dayamış şekilde ortalıkta boy gösterirken,açıktır ki;sorunu sıhhatli ve tutarlı bir konumda ortaya koyabilmek oldukça güç bir görev halini almaktadır.Genel anlamda henüz aydırlar seviyesini aşamamış,sınıf tabanını oluşturamamış bir sosyalist hareketin parçası olarak bizim,Kürdistan sorunda atacağımız her adımı devrimci sorumluluğumuzun bilincinde olarak çok iyi hesaplamamız gerekiyor.

Bu karmaşık ortamda en acil görevimiz nedir?Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi sosyalist hareket için birincil bir önem mi taşımaktadır?

Sosyalist hareketin somut durumu,bu anın en acil görevi olarak gündeme,proleteryanın öncü unsurlarının örgütlenmesi ve bu doğrultuda bir ideolojik mücadeleyi getirmiştir.Ulusal sorun da bu temel görevin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Türkiye sosyalist hareketindeki bölünme ve ayrılıklar ve bunun ulusal sorunda somutlaşan farklı çözüm yolları,her iki ulustan burjuva milliyetçilerinin "Sosyalizm"maskesi altında ortalığı bulandırmaya çabalamaları,kendi kaderini tayin hakkı Leninist ilkesinin reddine kadar varan görüşler,tüm bu etkenler bizi,Kürt ulusal sorunu üzerinde ciddiyetle eğilmemiz konusunda zorunlu tutmaktadır.

Bu görev,Türkiye'nin ve özel olarak Kürdistan'ın somut şartlarının tahlili ile başarılabilir.Kürt ulusal kurtuluşunun izleyeceği doğrultu,ancak bu somut tahlillerin ışığında tutarlı bir şekilde çözümlenebilir.

Eğer emperyalizme karşı kurtuluş mücadelesinde ele geçen her olanağı iyi hesaplayamazsak,toplumun içine düştüğü bunalımı derinleştirmek için oligarşiye tavır alan her halk hareketinden yararlanmayı beceremezsek savaşı ciddi olarak sürdüremeyeceğimiz açıktır.

Her türlü ulusal baskıya karşı olduğumuzu ilân etmemiz yetmez.Ezilen ulusun emekçilerinin en etkin ve en tutarlı unsurlarıyla

ezenlere karşı mücadelede kenetlenmemiz gerekmektedir.

Emperyalizmin ve oligarşinin boyunduruğunu söküp atmak için yürüttüğümüz savaşta, işçi sınıfının ileri öncüleri olarak, ulusal sorunla ilgili tavrımız; "soyut ya da biçimsel ilkeleri değil, I-somut tarihi durumun ve her şeyden önce iktisadi durumun tam ve doğru bir değerlendirmesini, 2-ezilen sınıfların, emekçilerinin, sömürülenlerin çıkarlarıyla egemen sınıfın çıkarlarının ifadesinden başka bir şey olmayan genel olarak halkın çıkarları genel fikri arasındaki açık-seçik ayrımı, 3-dünya nüfusunun büyük çoğunluğunun-mali sermaye ve emperyalizm dönemine özgü biçimde-küçücük bir ilerlemiş kapitalist ve aşırı ölçüde zengin ülkeler azınlığı tarafından sömürgeleştirilmesini ve mali köleliği gizleyen burjuva demokrasisi yalanına karşı çıkararak hak eşitliğinden yararlanmayan, ezilen, bağımlı uluslarla, bütün haklardan yararlanan, ezen ve sömüren uluslar arasında aynı açık-seçiklikte bir ayrımı birinci plana koymalıdır."(1)

İlk önce tüm yönleriyle Türkiye ve Kürdistan'ın tahlili, tarihi ve ekonomik gerçeklerinin incelenmesi, sosyal ve politik durumlarıyla heriki ulusun kurtuluş mücadelesinin özellikleri, ayrı ve ortak yanları. Genel bilgilerimizin ışığında bu soruna yaklaşımımızın nasıl olması gerektiğine geçmeden önce, ulusal sorun konusunda geçmişteki görüşlerimizi ele almak ve eleştirmek gerekiyor. Çünkü ulusal sorunda ciddi olup olmadığımızı, işçi sınıfına ve her iki milliyetten (ki bunları, tek uluslu devletlerden ayırdetmek için milliyetler devleti denmektedir.) halkımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getirip getirmediğimizi gösterebilmek, ancak geçmişteki hatalarımızı dürüstçe ve açık yüreklilikle ortaya koymamızla mümkündür.

Hatalarımızı görmek, bunları her yönüyle tahlil edip onları doğuran nedenleri tesbit etmek ve düzeltmeye çalışmak. Ölçü budur.

Ulusal sorunda 1971'lerde yayınlanmış iki broşürde görüşlerimizi açıklamıştık. Bunlar, 1965-71 Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç ile Aydınlik Sosyalist Dergiye Açık Mektup adlı broşürlerdir. Her ikisinde de benzer ifadelerle sorunu değerlendirdiğimiz için, sadece adı geçen ilk broşürde yazılanları ele alacağız.

O günlerde şoven ve burjuva milliyetçi görüş ve eğilimlere karşı genel olarak tavrı almaya çalışırken ulusal sorun üzerinde şunları söylemiştik:

"Marksist-Leninistlerin bütün meselelere, halkların gerçek mutluluğunu, gerçek barışı sağlayacak olan sosyalist hareketi güçlendir-

me açısından bakacaklarını ve milli meseleye de bu açıdan bakmak gerektiğini, şartlara göre ayrılma, bölgesel özerklik, federasyon haklarının savunulacağı veya sadece asimilasyon politikasına karşı çıkılacağını" savunuyoruz. Aynı yerde dipnotta da, "milli mesele hakkındaki görüşlerimizi başka bir yazıda etraflıca koyacağız"(2) açıklaması yer alıyor.

Hatırladığımız kadarıyla, o dönem anti-emperyalist mücadelede, devrimci hareketin temsilcisi durumunda olan Dev-Genç'in bir toplantısında; ulusal sorun üzerinde uzunca duran arkadaşlarımız da, daha çok genel ilkeleri tekrarlamışlar ve bu sorunu Türkiye devrimci hareketinde somut olarak nasıl görmemiz gerektiği konusunda değişik bir şeyler söylememişlerdir. Zaten yukarıda adı geçen broşürlerdeki görüşlerimiz de, genel ilkeleri tekrarlamaktan öteye gidememiştir. "Halklar" sloganını ilk kullanan siyasi gruplardan biri olduğumuzu ayrıca belirtmek istiyoruz. Fakat eski Kemalizm anlayışımız aşılardan (bu konudaki eleştirilerimiz için bakınız: Bir Tarihsel Yanlış Kavrayış ve Türkiye Devrimci Hareketinde Yol Ayrımı) ulusal sorunu doğru dürüst değerlendirebileceğimiz gerçekten şüpheli idi.

Devrim anlayışımızın bir parçası olan Kürt ulusal sorununa geçmeden önce, kısaca tarihi süreç içinde ulusların teşekkülüne, ulusal baskının doğuşuna ve değişik dönemlerde bu baskının aldığı biçimlere değinmek istiyoruz:

A-BİRİNCİ DÖNEM:

Feodalizmin yıkıldığı, kapitalizmin hakim üretim biçimi olarak onun yerini aldığı batının toplumlarında, bu süreçle birlikte bireylerin birleşerek uluslaştığını görüyoruz. Bu dönem kapitalizmin zaferi dönemidir. Merkezi devletlerin ortaya çıkışı da bu dönemde olmuştur.

Demek ki uluslar, gelişme süreci içinde devlet biçimine de bürünmektedir. Bu dönemde önemli sayılabilecek ulusal grupların yokluğu nedeniyle, ulusal baskının da yokluğunu görüyoruz (Batıda ise bugün çeşitli azınlıkların ulusal baskılara karşı değişik mücadele biçimlerini görmekteyiz.)

Doğuda ise bu gelişim farklı bir görünüm izledi. Kapitalizmin batıdaki gibi gelişmemesi önce merkezileşmeyi ön plana çıkardı. Bireylerin uluslaşma süreci bu merkezileşmeyi geriden takip etti. Bu da bir çok milliyetten oluşmuş merkezi devletlerin varlığı demekti. Çarlık Rusyası, Avusturya-Macaristan ve Osmanlı İmparatorlukları bu gelişmeye örnek gösterilebilir.

Bu dönemin karakteristik özellikleri:"Kapitalizmin şafak vaktinde milliyetlerin ortaya çıkışı;ve kaydedilmesi gereken bir gerçek olan,Avrupa'nın batısında,içinde ulusal baskı bulunmayan salt milli devletlerin meydana gelişine karşılık;Avrupa'nın doğusunda,başında daha gelişmiş olan tek ulusun bulunduğu ve daha az gelişmiş olan öteki ulusları ilk önce siyasi bakımdan,sonra da iktisadi bakımdan hakim ulusun boyunduruğu altına aldığı bir çok uluslardan oluşmuş devletlerin doğduğudur.Doğunun bu karma devletleri,uluslar arası çatışmaların, milli hareketlerin, milli meselenin ve onun çözülmesi için çeşitli tarzların ortaya çıkmasını sağlayan ulusal baskının vatani olmuşlardır."(3).Ayrıca bu dönem,henüz milli meselenin batı uluslarını kapsadığı bir dönemdir.(İngiltere-İrlanda hariç-,Fransa,İtalya gibi.). Fakat ulusların baskı ve zulme uğraması, milli savaşın gündemde olması ve henüz milli meselenin çözülmemesi bu dönemi de kucaklamaktadır.

Kapitalizmin yükselme çağı olan bu dönem,ulusal hareketlerle doludur.Burjuvazi,iç pazarı ele geçirmek,meta üretiminin hakimiyeti sağlamak için,ayrı ayrı bölünmeler içinde yaşayan grupları,özellikle aynı dili konuşan halkı birleştirmeyi başardı.Çünkü satıcı olsun,alıcı olsun herkesin,büyük veya küçük her bölgenin pazarla ilişki kurması gerekiyordu.Bu,kapitalizmin gelişimi için zorunluydu.Bu nedenle ulusal hareketlerin eğilimi kapitalizmin ihtiyaçlarının karşılanacağı ulusal devletlerin oluşumuna doğru bir eğilimdir.Ve yine bu dönemin tipik devleti ulusal devlettir.

"Ulusal devlet,kapitalizmin kuralı ve "norme"sıdır;heterojen uluslar devleti geriliği temsil eder,ya da istisnadır.Ulusal ilişkiler bakımından kapitalizmin gelişmesi için en iyi koşulları,hiç şüphesiz ki ulusal devlet sağlar.Bu elbette ki,böyle bir devletin burjuva ilişkileri muhafaza ettiği sürece ulusların sömürülmesini ve ezilmesini önleyebileceği anlamına gelmez.Bu,ancak Marksistlerin ulusal devletler kurma özlemini doğuran güçlü iktisadi etkenleri görmezlikten gelemeyecekleri anlamına gelebilir."(4).

Toplumun en kalabalık kesimini oluşturan köylülerin harekete geçmesi ve ulusal hareketlerin yığın hareketleri haline dönüşmesi,ulusal baskıya karşı çıkma ve halkın tüm kesimlerinin politikaya aktif olarak katılması dönemi...

Demek ki ulusların teşekkülü ve ulusal hareketlerin doğuşu tarihi bir süreçtir.Uluslar uzun bir tarihi dönemin sonucunda ortaya çıktılar.

Burjuva ulusal devletlerin ortaya çıkışının olumsuz yönü,bir

ulusun başka bir ulusu egemenlik altına alma eğilimlerinin de gittikçe güçlenmesiydi. Bu dönemde ulusal sorun, henüz bazı devletlerin sınırlarını aşmıyordu.

B-İKİNCİ DÖNEM:

Bu dönem emperyalizm dönemidir. Ulusal devletlerin yerini sömürgeci devletler almıştır. Artık ezilen ulusların, bağımlı ve sömürge ulusların uyanması, ulusal bağların gittikçe güçlenmesi söz konusudur. Ulusal baskıya karşı mücadele araçları gelişmiş ve ilk emperyalist savaş, "eski burjuva bir çok ulustan müteşekkil devletlerin dağılmasını ve büyük devletler diye adlandırılan devletlerin boyunduruk altında tuttukları yeni ulusal devletlerin meydana çıkmasını" (Stalin) sağlamıştır.

Bu dönem de, ulusların baskıya uğradığı ve henüz milli meselelerin çözülmediği bir dönemdir. Yalnız ulusal sorun bir devletin iç sorunu olmaktan çıkmış ve bir çok devleti ilgilendiren bir sorun haline almıştır. Ulusları boyunduruk altında tutan emperyalist devletlerle, bağımlı uluslar arasındaki savaş günün savaşıdır. "Ulusal meselelerin gelişerek sömürgeler genel meselesi haline gelmesi, bir tarihi tesadüf değildir. Bu gelişim, ilk önce, emperyalist savaş sırasında savaşa girmiş olan emperyalist grupların, kendilerinin askeri birliklerini kurmak için insan malzemesi sağladıkları sömürgelere baş vurmuş olmasıyla açıklanabilir. Bu sürecin emperyalistlerin sömürge halklarına baş vurmaları, onlardan medet ummak sürecinin, bu halklar ve kabileler arasında kurtuluş ve savaş azmini arttıramaması imkânsızdır." (5).

Sermayenin uluslararası birliği gerçekleşmiş ve devletler arasında ilişkiler sıklaşarak gelişmiştir. Emperyalizm sömürgeleri elinden kaçırmamak için her yolu denemektedir. Artık ilhak ve fetih politikası gündemdedir.

İkinci dönemde yığınsal burjuva demokratik hareketler değil, uluslararası burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki çelişki gelişmeye damgasını vurmaktadır. Kapitalizm artık çöküşe doğru ilerlemektedir. Uluslar ve sömürgeler meselesinin çözümü, emperyalizmin somut iktisadi gerçekleri gözönünde bulundurularak ancak mümkün olabilecektir.

Uluslar ikiye ayrılmıştır. Bir yanda, "geniş sömürgeleri ve bağımlı ülkeleri sömüren ve onlara zulmeden bir avuç ileri kapitalist ülke ile", diğer yanda ise, "emperyalist boyunduruktan kurtulmak için mücadele etme zorunluluğunda olan sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin büyük çoğunluğu" vardır.

Artık ulusal sorun herhangi bir ülkenin iç sorunu, özel bir so-

runu olmaktan çıkmış,bağımlı ve sömürge ülkelerin,mazlum ulusların emperyalizmden kurtuluşu genel sorunu durumuna gelmiştir.

Bağımlı ve sömürge ulusların uluslararası sermayeye karşı mücadele bayrağını yükseltmesinin,ulusal baskının,emperyalizm döneminde gelişmesinin ana hatları bunlardır.

Kapitalizmin bu iki dönemi arasında birbirine bağlı bir sürü etken ve geçici bağlar vardır.Ulusal sorunun formüle edilmesi,ancak bu tarihi ve ekonomik özelliklerin değerlendirilmesiyle başarılabilir.

"Bu iki eğilim,kapitalizmin evrensel yasasıdır.Kapitalist gelişmenin başlangıcında birinci eğilim egemendir;ikinci eğilim olgunlaşmış olan ve bir sosyalist toplum biçimini almaya doğru yol alan kapitalizmin niteliğidir.Marksistlerin ulusal programı herşeyden önce ulusların ve dillerin eşitliğini savunurken,bu alanda her türlü imtiyaza karşı çıkarken(ve ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkını savunurken);ve sonra da enternasyonalizm ilkesini ve proleterya burjuva milliyetçiliğinin en yontulmuşunun bile buluşturılmasına karşı uzlaşmaz mücadeleyi savunurken,her iki eğilimi de göz önünde tutmaktadır."(6)

C-ÜÇÜNCÜ DÖNEM:

Üçüncü dönem ve belirgin karakteri;artık sömürge sisteminin,ulusal baskı sorununun çözümlendiği,ezen ve ezilen ulusların ortadan kalktığı sovyetler dönemiyle ilgilidir.

Ulusal sorunu genişleterek onu,tek bir devletin iç sorunu olmaktan çıkarıp sömürgeler genel meselesi haline getiren emperyalizmin tam tersine,sovyet devleti,üretim araçlarının kollektif mülkiyetine dayanan niteliğiyle,her türlü baskının kaynağı olan sınıfsal baskıyı ortadan kaldırarak,ulusal sorunu çözümlleyen en tutarlı devlet biçimi olduğunu ispatlamıştır."Büyük Rus ulusunun" baskı altına aldığı ulusların yerine,ne ezen ve ezilen ulusların,ne de ulusal baskının olmadığı,ulusların serbestçe ve gönül rızasıyla birleştiği yeni tipte bir uluslar devleti ortaya çıkmıştır.

Ekim devrimiyle kurulan sovyetler iktidarının evrensel önemini ulusal sorun açısından şöyle değerlendirmek mümkündür:

"1-Milli meseleyi milli boyunduruğa karşı savaş gibi özel bir mesele olmaktan çıkararak,ezilen halkların,sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin emperyalist sömürüden kurtuluşu genel meselesi haline getirerek bunun alanını genişletmiştir.

2-Bu kurtuluşun gerçekleşmesi için büyük imkanlar yaratmış ve tutulacak doğru yolları açmıştır.Ve böylelikle batının ve doğunun

ezilen halklarının emperyalizme karşı birlikte muzaffer savaşını yöneterek onların kurtuluşunu geniş ölçüde kolaylaştırmıştır.

3-Batının proleterlerinden Rusya ihtilali aracılığıyla doğunun ezilen halklarına kadar varan emperyalizme karşı yeni bir devrimler cephesi kurarak sosyalist batıyla köleleştirilmiş doğu arasında bir köprü kurmuştur."(7)

Özetlemeye çalıştığımız bu genel bilgilerin de yardımıyla, KÜRDİSTAN'ın (Kürt ulusunun yaşadığı ülkenin adı budur.Önceleri hakim sınıflar tarafından da bu yerler "Kürdistan" olarak adlandırılırdı. Sonraları bu ülkenin bölünmesiyle sömürgeciler Kürdistan adını unutturmak için her yolu denediler) somut özelliklerine ilişkin görüşlerimizi,Türkiye'nin hem bütünü,hem de diğer parçalanmış topraklarında yaşayan kesimlerle olan bağlarını birlikte değerlendirerek açıklamaya çalışacağız.Bunun üstesinden gelmenin yolu önce de vurguladığımız gibi,Marxist-Leninist ilkelerin ışığında kendi özgül koşullarımızın somut tahlilinden geçer.

Ulusal sorunu başarıyla çözümlen ülkelerin deneylerini ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına ilişkin genel doğruları yaratıcı bir şekilde şartlarımızla kaynaştırmalıyız.Bunu başaramazsak,söylediklerimiz istendiği kadar keskin laflarla dolu olsun pratikte ayakları yerden kesilmeye mahkum olacaktır.

Bugünün Türkiye'si nasıl bir ülkedir ve gündemdeki devrimci adımın karakteri nedir?Öncelikle tesbit edilmesi gereken somut durum bu olmalıdır.Ulusal sorun ve ulusal hareket-Kürt ulusal sorunu-ancak bundan sonra bir açıklığa kavuşabilir.

Soruna böyle bir bakış açısıyla yaklaşmak,ulusal sorunda Marksizm'e uygun yaklaşım biçimidir.Çünkü toplumsal bir sorun incelendiğinde ilk önce o özel durumu tüm özellikleriyle bilmek zorunludur.

Şimdi genel nitelikleriyle bugünkü Türkiye sonra da tarihi ve ekonomik gelişimi içinde Kürdistan'a ilişkin tesbit ettiğimiz somut durumların özelliklerini kısaca açıklamaya çalışacağız:

A-TÜRKİYE'NİN DURUMU:

1-Türkiye,emperyalizmin boyunduruğunda yarı-sömürge bir ülkedir.Kapitalizm hakim üretim biçimidir.Yalnız bu kapitalist üretim ilişkileri iç dinamiğin yansması olarak değil,emperyalizme bağımlı olarak gelişmiştir.Üretim ilişkilerinin bu niteliğine rağmen,henüz kapitalizm öncesi ilişkilerin tümüyle ortadan kalktığı söylenemez.Büyük bir yaygınlık arzederler.

2-Kapitalizmin gelişimi çarpık ve tekelci bir yapıdadır.Ulus-

lararası tekelci burjuvazinin bir uzantısı olan yerli tekelci burjuvazi iktidarı tek başına ele alacak güçte değildir. Diğer gerici sınıf ve tabakalarla ittifak halinde iktidarı paylaşmaktadır. Buna karşın ittifakta, emperyalizmle birlikte yönlendirici olan ve etkinliği sürekli artan tekelci burjuvazidir.

3-Türkiye, emperyalizmle birlikte bu ittifakın-OLİGARŞİ'nin-diktası altındadır. Oligarşinin sınıf yapısı, hakim güçlerin ülke ekonomisinde, politikasında ve diğer alanlardaki etkinliğini yansıtacak bir biçimdedir. Ve finans oligarşisinden farklıdır, o şekilde nitelen-dirilemez.

4-İşçi sınıfı nicelik olarak gelişmiştir. Hem işçi sınıfının, hem de diğer emekçi yığınların geçmişe ait güçlü bir mücadele geleneği yoktur. İşçi sınıfının örgütlenme düzeyi çok düşüktür. Sosyalist hareket, genel anlamda, henüz bir aydınlar hareketi niteliğini aşamamıştır. Sosyalist hareketle, işçi sınıfı hareketinin birleştiği söylenemez.

5-Ülkede nisbi anlamda bazı burjuva demokratik haklar olmakla birlikte, sosyalist güçlerin örgütlenmesi, ezilen sınıf ve tabakaların ekonomik ve demokratik mücadelesi legal platformda büyük zorluklarla karşılaşmaktadır.

6-Oligarşi, diktasını sürdürmenin yolunu baskı, terör ve diğer pasifikasyon politikalarında görmektedir. Faşizm, ülkede tırmanış içindedir.

7-Devrimci adım anti-emperyalist ve anti-oligarşik demokratik halk devrimidir. Toprak devrimi bu demokratik devrimin tali bir sorunudur. Bu demokratik halk devriminin temel hedefi anti-tekel mücadeledir. Bu mücadele bugünün somut şartlarında anti-faşist mücadele görünümüyle somutlaşmaktadır.

8-Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunda geri bir ekonomik yapı mevcuttur. Bu topraklarda Türk ulusundan ayrı bir ulus yaşamaktadır. Bu ulus, Kürt ulusudur ve yaşadığı bölgenin adı Kürdistan'dır. Türk ulusundan farklı olarak bu ulus milli ve demokratik haklarından hiç yararlanamamakta, varlığı bile kabul edilmemektedir. Kürdistan, bir sömürge statüsüyle Türkiye bütününe bağlıdır. (Kürdistan'ın öteki parçaları da genel nitelikleriyle aynı durumdadır. Yani Irak, İran ve Suriye'deki Kürtlerin durumu)

9-Türkiye'de devrimci mücadelenin sınıfsal yanı bugünkü somut koşullarda ağır basmakla birlikte, mücadelenin ulusal kurtuluş yanı da hareketin gündemindedir. Bu, Türk ulusunun, emperyalizm tarafından ezilen, yarı-sömürge bir ulus oluşundan kaynaklanmaktadır.

Türkiye'nin toplumsal yapısı;devrimci hareketin genişçe bir yorumu,çalışma tarzı,örgüt anlayışı,v.b.konularını derinliğine incelemek bu yazının boyutlarını aşan bir iştir.Biz sadece ulusal soruna nasıl baktığımızı ortaya koyabilmek için yukarıda maddeler halinde sıraladığımız somut özellikleri genel tesbitler halinde belirtmekle yetiniyoruz.

Ayrıca Kürdistan'ın tarihi ve ekonomik gelişme süreci içinde nasıl sömürgeleştiğini ve parçalandığını uzun uzadıya yazmak te,ancak geniş bir araştırmanın ürünüyle mümkün olabilir.Çünkü ayrıntıları önceden tesbit etmek hem gereksiz,hem de olanaksızdır.Hareket güçlendikçe,örgütlenmede ileri adımlar atıldıkça bu zorlukların üstesinden gelmek te kolaylaşacaktır.

B-KÜRDİSTAN'ın DURUMU:

1-Türkiye'nin Kürdistan bölgesinde yaşayan Kürt ulusunun hemen sınırında komşu ülkelerde yaşayan yurttaşları vardır.Bunlarla, ekonomik,sosyal,politik ve kültürel yanların ortak özellikler göstermesine rağmen farklı bazı yanlarının da bulunduğu ilk bakışta göze çarpmaktadır.Bazı ülkelerde ulusal bağımsızlıktan yararlanan yurttaşları olduğu gibi bazılarında ise milli talepleri için yurttaşlarının eskiden beri sürdürdükleri bir mücadele olduğu görülmektedir.(Irak'ta-Güney Kürdistan'da-yürütülen mücadele,Sovyetler Birliği'nin Ermenistan Cumhuriyeti'ndeki özerk Kürt bölgesi).Bu durumun Türkiye'nin "geri bırakılmış bölgesinde" yaşayan Kürt'leri etkilememesi düşünülemez.Geri bırakılmış derken bu özelliğin de ulusal baskı ve sömürü politikasının bir yansıması olduğunu unutmamak gerekir.

2-Türkiye'de kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olmasına karşılık,Kürdistan'da feodal kalıntılar hala varlığını sürdürmektedir. Bu gerçeği abartmadan değerlendirmek zorundayız.Bugün Türkiye bütünü içerisinde kapitalizmin girmediği yerler yoktur.Kürdistan'da kapitalizm öncesi ilişkilerin tasfiyeye uğrayan niteliğinin de gözlenmesi gerekir.Çünkü tekelci burjuvazi,çıkarlarının iç pazarın tam olarak ele geçirilmesiyle geniş ölçüde karşılanabileceği bilincindedir.(İç pazarın sonuna kadar kapitalist pazara katılması zorunluluğu.)

3-Kürt ulusu kendi diliyle özgürce konuşamamakta ve yıllardır uygulanan asimilasyon politikasının baskısı altında inlemektedir. Bu ulusun kültürüne,diline ve hatta varlığına karşı yoğun bir baskı sürdürülmüş,gelenek ve görenekleri hakim ulusun yaşantısına zorla yedirilmeye çalışılmıştır.

4-Türkiye Kürdistan'ı Türkiye bütünü içerisinde geri bir düzeydedir.Bu hem ekonomik ve sosyal,hem de politik bakımdan gözlenebi-

len bir durumdur. Ağalık, şeyhlik gibi kurumlar ve çeşitli bölünmeler -aşiret ve tarikatlar arasında- yaygın ve canlıdır. Öte yandan kapitalizmin bu bölgede gelişmesi, ticaret ve ulaştırmanın yaygınlaşması Kürt ulusunun iktisadi bakımdan güçlenmesi sürecini de hızlandırmaktadır. Bu somut özelliğin ulusun bilinçlenmesi ve uyanışı üzerindeki etkisini iyi değerlendirmeliyiz. Toplumda yeni özelemler, yeni görüş ve değer yargılarının da oluşacağı apaçıktır.

5-Kapitalizmin bu bölgede toprak burjuvazisiyle ticaret burjuvazisinin (bu sınıf, hem emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin mallarının bölgedeki pazarlanmasını düzenler, hem de bölgede üretilen malların batıya ve diğer komşu ülkelere gönderilmesiyle uğraşır.) gelişmesini ve güçlenmesini sağladığı bir gerçektir. Tarımda, hayvancılıkta, küçük iş yerlerinde oluşan fazla ürünlerin bunların elinde toplandığı, sınırlı ölçüde sermaye birikimine de yol açtığı görülmekle birlikte bu sermayenin en önemli kısmı batıya akmaktadır.

6-Kürdistan'ın egemen güçlerinin (ağalar, eşraf ve aşiret liderleri, toprak ve ticaret burjuvazisinin) bir kesiminin tavırlarında kendi ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketlerinin kırılmasından yana eğilim ağır basmıştır. Bu hareketler, onların ekonomik, sosyal ve siyasal durumlarını tehlikeye düşürecek bir doğrultuya girdiği günümüzde bu eğilim güçlü bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu eğilim oligarşiyle işbirliği şeklinde somutlaşmaktadır.

7-Kürdistan'da bugün feodal unsurlar, yeni gelişen toprak ve ticaret burjuvazisiyle birlikte bölgedeki sosyal ve politik gelişmeleri ağırlıklarına koyarak etkilemektedirler. Bu sınıfların güçlerini de ekonomik durumlarından-toprak sahipliği, v.b.-, üst yapıda süregelen etkinliklerinden-aşiret, dini liderlik, v.b.-almaktadırlar.

8-Kürdistan'ın her parçasında toplumsal örgütlenme bakımından olduğu kadar ekonomik, dinsel ve psikolojik açıdan değişik bazı özellikler bulunmakta ve bu durum her parçanın içinde yer aldığı ülkenin özelliklerine göre biçimlere bürünmektedir. Kürt halkı, her bölgede sömürü, baskı ve yoksulluğun pençesinde kıvrılmakla birlikte ekonomik ve politik gelişmesi bölgeden bölgeye farklılıklar gösterir. Bu somut durum, her ülkedeki devrimci hareketin gelişmesi, emekçi yığınların hareketiyle sosyalist hareketin kaynaşması açısından tutarlı bir şekilde değerlendirilmelidir.

9-Kürdistan'ı sömürgeleştiren, Kürt ulusunun temel haklarına, tüm zenginliklerine, kültürel değerlerine el koyan ve bunu zor metotlarla sürdürenler, emperyalizmin ülkedeki uzantısı olan Türk hakim si-

nıflarıdır.Bölgedeki egemen güçlerin bir kısmı da bu hakim sınıfların politikalarına katılmakta ve destek olmaktadır.Çünkü çıkarlarını sürdürmeleri bu şekilde tavır almakla mümkün olabilmektedir.Kürdistan'da ulusal baskıyla(emperyalizme bağımlı oligarşik diktanın baskısının kaçınılmaz bir sonucu olarak),sınıfsal baskı bir aradadır ve iç içe geçmiştir.

10-Kürt ulusunun toprakları onun iradesi dışında parçalanmıştır.Bu parçalanma baskı yöntemleriyle (tel örgülerle,mayın tarlaları jandarma karakollarıyla,katliam uygulamaları ve tehditleriyle) sürmektedir.Ezilen ve sömürülen Kürt halkı,doğal olarak bu baskılara sessizce boyun eğmemiştir.Silahlı direnmeye kadar her yola baş vurmuştur.Sürekli bu utanç verici yaşamın zincirlerini parçalamaya çalışmıştır.Değişik nedenlerden dolayı bu hareketler,genellikle uzlaşmacı ve teslimiyetçilerin,gerici ve milliyetçilerin önderliğinde yürütülmüştür.

11-Bugün Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin hedefleri bölgedeki ekonomik ve politik gücü ellerinde bulunduranlarla,emperyalizm ve oligarşidir.

12-Devrimci bir mücadele olmadan,emperyalizme ve oligarşiye karşı iki halkın birliği ve dayanışması sağlanmadan Kürt ulusunun sömürgeci zulümden,sınıfsal baskı ve sömürüden kurtuluşu gerçekten çok zor olacaktır.

Ayrıca Kürt halkının tarihi geçmişine kısaca bakarsak göreceğiz ki:

a-Bu halkın tarihi,sömürgeci ve istilacı kavimlerin,devletlerin baskısına karşı mücadelelerle doludur.Kürtler;Urartu ve Medler'e,Helenler ve Romalılar'a,Bizanslılar ve Sasaniler'e,Araplar ve Türkler'e varıncaya kadar birçok istilacı kavimlere karşı savaşmış,Kürdistan,bu kavimlerin ve devletlerin kendi aralarındaki çatışmalara da sahne olmuştur.Bu çatışmalar sırasında,bölgede kurulmuş olan Kürt devlet ve beylikleri varlıklarını sürdürmek için olaylardan yararlanmaya çalışmışlardır.

b-Kürtler,Türkler'den önce Anadolu'da yaşayan bir halktır.Türkler'in buraları istilası sırasında aralarında şiddetli mücadeleler olmuştur.Zaman zaman da Anadolu'yu fethetmeye gelen öteki kavimlere karşı da ortak savaşlara girmişlerdir.(Haçlı seferlerinde,Mogol istilasında,Selçuklu sultanlarına karşı mücadelede,v.b.) Kürdistan'ın bölge olarak stratejik bir önemde olması,özellikle ticaret yollarının buradan geçmesi,bu savaşlara sahne olmasının en önemli nedenlerinden bi-

ridir.

c-Osmanlı toprak düzeninin(tımar sisteminin) Kürdistan'da uygulanmaması,Kürt beyliklerinin bölgede kendi "Özerk" yönetimlerini sürdürmeleri hakim sınıfların işine de gelmiş ve Osmanlı padişahları bundan zamana geldikçe ustaca yararlanmayı bilmişlerdir.Osmanlı-İran egemen güçlerinin kendi aralarında uzun süren savaşları,bu bölgeyi ele geçirmeye çalışmaları,savaşlar sonucunda iki devletin bugünkü sınırlarının çizilmesi,işte Kürdistan'ın günümüzdeki parçalanmışlığının en önemli tarihi nedeni...

d-Osmanlı yönetimine karşı isyanların artması 19.yy.ın ikinci yarısında görülmektedir.Bu direnmeler 1938 lere kadar devam etmiştir.Kürt isyanları sırasında katliamları,jenoside kadar varan uygulamaları görüyoruz.Osmanlı padişahları bu isyanlar sırasında Kürtler'i hem diğer halklarla (özellikle Ermeniler'le) karşı karşıya getirmiş ve birbirine kırdırtmış,hem de Kürt halkını içten bölerek birbirine düşürmeye çalışmıştır.(Alevi-Sünni ayrılıklarını körükliyerek,aşiretleri birbirine düşürerek,vb.)

e-20.yy. başlarında doğuda demokratik hareketlerin yaygınlaşması (1905 Rus devrimi,Balkanlardaki hareketler,vb.) Kürt ulusal mücadelesini de etkilemiş ve bu mücadeleler sırasında milli özlemler açık bir şekilde dile getirilmiştir.Emperyalistler bu dönemde değişik oyunlar tezgahlamalarına rağmen,Türk ve Kürt halklarının emperyalizme karşı ortak tavrı da somut bazı olaylarda ifadesini bulmuştur.Kürdistan'ın öteki parçalarında ise özellikle Irak'ta,emperyalizme karşı Kürt ulusal hareketi-uzlaşmacı yanıyla birlikte değerlendirilmelidir-zaman zaman başarılı sonuçlara ulaşmıştır.

f-1919 hareketinde emperyalizme karşı birlikte savaşılmasına ve ortak mücadele örgütlerinin kurulmasına (Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinde Türklerle Kürtlerin temsilcileri birlikte çalışmışlardır.) rağmen,Kürt halkına uygulanan zulüm politikası savaş sırasında bile yürürlükten kalkmamıştır.(Koçgiri olayı).1925 lerden sonra ise bu şöven ve ırkçı politika katliamlarla "zenginleşerek" devam etmiştir.Ağrı İsyanı sırasında Kürdistan'ın diğer bölgelerinde de ulusal hareketler gelişmiş ve bu hareketlerin bastırılmasında sömürgeci ülkelerin hakim sınıfları birlikte hareket etmişlerdir.(1928 lerden 1934 lere kadar devam eden Ağrı İsyanı sırasında Irak'ta Ahmet Barzani,İran'da ise İsmail Han "Simko" önderliğinde mücadeleler görülmektedir.)

g-Kürt ulus hareketleri bu tarihlardan sonra özellikle Irak'ta-Güney Kürdistan'da-günümüze kadar sürmüş,İran'da Sovyetlerin des-

teğinde-1946 larda- bir Kürt Cumhuriyeti(Mahabbat) kurulmuş ise de, bu Cumhuriyet emperyalizm ve şahlık tarafından kanlı bir şekilde ortadan kaldırılmıştır.

Yukarıda belirtmeye çalıştığımız bu genel tesbitlerin ışığında,Türkiye'de ulusal sorunun çözümüne ilişkin görüşlerimize artık geçebiliriz.Soruna,birbirine bağımlı iki noktada yaklaşılmaya çalışacağız:

1-Türkiye'de devrimci adım anti-emperyalist,anti-oligarsik demokratik halk devrimidir.Kürt ulusal sorunu bu genel sorunun bir parçasıdır.

Bu devrimin başarısı ulusal sorunun çözümünün temellerinden biridir,bugünün somut şartları,bu şartların somut tahlilinden hareketle sorunun en doğru konumu bu şekilde ifade edilebilir.Somut şartlara göre,Kürt ulusal hareketi,kendi bağımsızlık mücadelesini ayrı bir çözüme de görebilir.Elbette böyle bir durum söz konusu olduğunda bunu engellemek,ezen ulus sosyalistlerine yaraşan bir tavır olmaz.Tam tersine bu ulusun bağımsızlık savaşına en büyük desteği sağlamak bir görev olacaktır.

Türkiye'de demokratik halk devriminin başarısı;Kürdistan'daki feodal kalıntıların tasfiyesi,hakim sınıfların Kürt halkına karşı uyguladığı şövenist ve ırkçı baskıların son bulması,Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskının ortadan kaldırılması,kısaca Kürt ulusunun kendi kaderini serbestçe tayin etmesi demektir.

Emperyalizmle bağların koparılması;aynı zamanda Kürt ulusal sorununun Kürt emekçi sınıflarının ve sosyalizmin çıkarlarına göre çözümlenmesi demektir.

Ulusal sorunu,devrimin karakteri genel sorununun bir parçası olarak görmek ve bunun devrimci adımın niteliğine uyması gerektiği ilkesini benimsemek.Ulusal sorunda temel ilke budur.Oligarsik diktanın devrilmesinin,Türkiye'nin bağımsız bir toplum durumuna getirilmesinin aynı zamanda Kürt ulusal sorununun da çözümü olacağı açık bir olgudur.

Bugün dünyada baş çelişki,yarı-sömürge ve sömürge ülkelerle emperyalizm arasındadır.Ulusal sorunun çözümü dünya çapında bu çelişkinin çözümü genel sorununa bağlıdır.Sorunu Türkiye'nin özgül koşullarında en tutarlı şekilde çözümlmek,önce de vurguladığımız gibi Türkiye'nin ve özel olarak Kürdistan'ın somut durumunun Marksist yorumundan geçer.

Kaldı ki ulusal sorun salt Kürdistan sorunuyla sınırlı değil-

dir.Türkiye'nin de yarı-sömürge bir ülke olması,Türk ulusunun da emperyalizm tarafından ulusal baskı altında bulunması gerçeği önümüzdedir.Türk halkı da bu baskının çemberinde kıvranmaktadır.Emperyalizme karşı savaş,Türkiye devrimci mücadelesinin gündemindedir.Ve devrimci adımın en önemli hedeflerinden biridir.Ancak bu iki ulusal baskıyı aynı görmek yanlıştır.

Kürt ulusu da belirtmeye çalıştığımız gibi sömürge bir ulus-tur ve ulusal kurtuluş adımı bu mücadelenin önündeki temel adımdır.

Ulusal baskıyı uygulayan-ki ulusal baskının kaynağı sınıfsal baskıdır-emperyalizmin ülkedeki uzantıları olan yerli hakim sınıflardır.Kürt ulusunun gerici güçleri de bu sınıfların içinde yer almaktadır.Düşmanın somut olarak belli olduğu ve ortak yönlerinin bulunduğu,emperyalizmin desteğiyle de sömürülerini sürdürdüğü bir gerçektir.Açıkça görülen hem Türkiye devrimci mücadelesiyle hem de Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin birbirinden soyutlanamayacağı,ortak düşmanlarının bulunduğu,emperyalizmden kurtuluşun iki halkın da kurtuluşunu sağlayacağı gerçeğidir.

Biz,Kürt ulusal sorunu anti-emperyalist,anti-oligarşik devrim genel sorununun bir parçasıdır derken,kısaca belirtmeye çalıştığımız bunlardır.Asıl zorluk,Kürdistan'ın öteki parçalarla olan ilişkisinin ortaya çıkardığı durumdan kaynaklanmaktadır.Çünkü her parçadaki hareketlerin,ulusal kurtuluş mücadelelerinin birbirini etkileyeceği ve birbirinden kopuk olmayacağı da açık bir gerçektir.

Sorunu somut özellikleri içinde,her ülkedeki iktidarın karakterine ve halk hareketlerinin gelişmesine bağımlı olarak koymak bir zorunluluk olmaktadır.Bugün mücadelenin emperyalizme karşı olmadığını,emperyalizme karşı savaşın Kürt ulusal hareketinin gündeminde olmadığını ileri sürmek,olsa olsa burjuva milliyetçilerini bağlayan görüşler olabilir.Burjuva milliyetçilerinin kendi küçük dünyalarının ötesindeki gerçeklerden habersizce soruna yaklaşmaya çalıştıkları bilinen bir şeydir.Ezilen ulusların ve emekçi yığınlarının ulusal baskının zincirlerinden kurtuluşunun emperyalizmle bağları koparmadan gerçekleşmesi olanaksızdır.

Ulusal sorunun da diğer bir çok sorun gibi değişik yorumlandığı ve devrimcilerin özel olarak bu konuda da görüşlerinin henüz bir açıklık kazanmadığı bir dönemde,bu soruna nasıl baktığımızı(Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından ne anladığımızı),kısaca genel doğruların ışığında tekrarlamak,herhalde yararlı olacaktır:

1-Her ulusal hareket ve bunun muhtevası,her yerde ve zamanda aynı değildir.Bir yerde salt asimilasyona karşı olabilir,bir yerde de ulusal hareket kendi bağımsız devletini kurma talebiyle ortaya çıkabilir.Bu istekler,hareketin temel nedenlerine göre biçimler almaktadır.

2-Kendi kaderini tayin etme hakkı bir ulusun kendisiyle ilgili,geleceği ile ilgili konularda,hiçbir baskı altında olmadan karar vermesi demektir.Bir ulus istiyorsa başka bir ulusla özerklik veya federasyon ilkeleri temeli üzerinde birleşebilir.İstiyorsa ayrı yaşamayı seçebilir.Bir"ulusun eski düzene dönme hakkı da vardır ,amma sosyal-demokrasi böyle bir kararı ya da tasarlanan şu ya da bu ulusal kurumu onaylayacak değildir.Proleteryanın çıkarlarını savunan sosyal-demokrasinin görevleri başka şey,ayrı ayrı sınıflardan oluşmuş ulusun hakları başka şeydir...Emekçi yığınların çıkarlarıyla bağdaşan çözüm hangisidir?Özerklik mi,federasyon mu,yoksa ayrılma mı?Bunlar belli bir ulusu çevreleyen somut tarihi şartlara bağlı çözümler bekleyen sorunlardır.Ayrıca herşey gibi şartlar da değişir ve belirli bir anda doğru olan bir çözüm başka bir anda kesin olarak olumsuz bir nitelik taşıyabilir...Ulusal sorun'a çok yaygın olan ve kolay ve basit çözüm arayan bir yol'a karşı olduğumuzu kesin olarak belirtmeliyiz."(8)

3-Ulusal hareketlerin desteklenmesi için uyulması gereken zorunlu ilkeler vardır.Emperyalizme darbe vuran,onu zayıflatan,emperyalizmin devrilmesini kolaylaştıran hareketlerin desteklenmesi bir görevdir.Genel olarak emperyalizme karşı mücadeleye zarar veren bir ulusal hareketin desteklenmeyeceği açıktır."Bazı durumlarda parçanın bütünüyle çelişmesi mümkündür.O taktirde parça reddedilmelidir."(Lenin) Ulusal sorunda ileri sürülen isteklere karşı,sosyalistler,soruna işçi sınıfının çıkarları açısından yaklaşmaya çalışırlar.İşçilerin sınıf mücadelesini güçlendiren isteklerin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması için mücadele bir zorunluluktur.Çünkü "Proleterya,eşitliği ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğini tanıırken bütün ulusların proleterlerinin birliğine pek büyük değer verir ve her ulusal isteği, her ulusun ayrılma hakkını işçilerin sınıf mücadelesi açısından değerlendirir."(9)

4-Kürdistan'ın bağımsız bir devlet olup olmayacağı,Kürt ulusunun kendi devletini kurup kurmayacağı sorunu önceden tayin edilecek bir olgu değildir.Sosyalistler,bu tür tahminlerle fazla uğraşmadan ulusal sorunun çözümünde Kürt ulusunun bu hakkının zorunlu bir hak olduğunu açıkça savunmalı ve gerçekleşmesi için mücadele etmeli-

dir. Türk ve Kürt ulusunun ulusal devletlerini kurmada tam hak eşitliği, ulusal baskıya karşı, şövenizme ve ırkçılığa karşı tutarlı mücadele; ancak bu yolla bir bilinçlendirme ve eylem politikası sürdürülebilir, iki ulusun emekçilerinin birliği sağlanabilir.

5-Kürdistan sorununun çözümü, demokratik devrim genel sorununun bir parçasıdır derken, "mücadelemizde belirli bir devleti kendimize temel alıyoruz, o belirli devlet içinde bütün ülkelerden işçileri birleştiriyoruz, biz hiçbir özel ulusal gelişme yolunu savunamayız, biz bütün mümkün olan yollardan sınıf hedefimize doğru yürüyoruz." (Lenin)

6-Sosyalistler, Kürdistan'da ulusal baskı ve zulüm devam ettikçe, sömürge statüsü ortadan kaldırılmadıkça, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı gözlerini kapatamazlar. "Proleterya, ezilen ulusların belli bir devletin sınırları içinde zorla tutulmalarına karşı savaşmalıdır, bu da ulusların kendi kaderlerini tayin edebilmeleri uğruna savaştır. Proleterya, "kendi" ulusu tarafından ezilen sömürgeler ve uluslar için siyasi ayrılma özgürlüğü istemelidir. Yoksa proleteryanın enternasyonalizmi boş laftan başka birşey olmazdı. Ezen uluslarla ezilen ulusların işçileri arasında ne güven, ne de sınıf dayanışması olurdu; ...istisnasız bütün ezilen ve eşit olmayan milletler için ayrılma özgürlüğü istiyorsak ayrılmadan yana olduğumuz için değil, zorla birleştirmeye karşıt olarak serbest, gönüllü birleşme ve kaynaşmadan yana olduğumuz için istiyoruz. Tek neden budur." (10)

Biz mücadelemizde belli bir devleti ve bunun sınırları içinde yaşayan ulusların somut durumlarını, toplumdaki üretim ilişkilerinin niteliğini ve sınıfsal güçlerin politik arenadaki yerlerini temel alarak ve buna da Kürdistan'ın öteki parçalarıyla olan ilişkisini, orta-doğuda ve genel olarak dünyada emperyalizme karşı ezilen ulusların kurtuluş savaşlarını gözönünde bulundurarak diyoruz ki: Kürt ulusal sorununun çözümü, anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim meselesinin tutarlı bir çözümüne yakından bağlıdır. Çünkü Kürt ulusuna uygulanan baskıların, sömürünün asıl kaynağı emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkileridir. Sömürge statüsünü, ulusal baskıyı südüren oligarşik diktatörlüktür. Ve uluslararası planda ona destek olan emperyalizmdir.

Demek ki ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, devrimci bir tarzda, mücadelenin karakterine ve emperyalizmin yıkılması genel meselesine bağlı olarak ele alınmalıdır. Sorunun çözümünde açıktır ki Türk ve Kürt halkları arasında dayanışmanın sağlanması ve pekiştirilmesi

Türkiye devrimci hareketiyle Kürt ulusal kurtuluş hareketi arasındaki bağların güçlendirilmesi zorunludur. Bu her iki hareketin (işçi sınıfı hareketiyle Kürt ulusal kurtuluş hareketi) tek bir devrimci dalgaya durumuna dönüşmesini de kolaylaştıracaktır.

2) Ortak mücadele ve ortak mücadele örgütleri:

Bu sorunu da birinci temel noktaya ilişkin olarak değerlendirmek gerekir. Halkların mücadelesinin başarısı, en açık ve en tutarlı, "Devrimin sarp, engebeli ve dolambaçlı yolunda" ancak ortak mücadele ile ve bunun ifadesi olacak ortak mücadele örgütlerinin yaratılması ve yaygınlaştırılmasıyla mümkündür.

Ulusal inanç ve geleneklerin, ezilen ulusun emekçilerinin üzerindeki etkisini, ulusal baskının getirdiği ayrı mücadele ve örgütlenme geleneğinin varlığını görmemezlikten gelemeyiz. Özellikle devrimci hareketin durumu sorunu daha da güçleştirmektedir. Söylediklerimizi daha somut olarak ifade edersek:

Bugün, Türkiye ve Kürdistan'daki mücadeleyi yönlendirecek olan gerçekten adına layık bir işçi sınıfı partisi olacaktır dersek, bu bir genel doğrunun tekrarlanması başka bir şey olamaz. Şu anın somut koşullarında genel olarak Kürt ulusal sorununun Türkiye devrimci hareketinin önderliğinde çözümleneceği veya Kürt ulusal kurtuluş hareketinin ayrı bir rota izleyeceğini tesbit etmek gerçekten çok güç bir sorun olmaktadır. Herşeye rağmen yapılması gereken Kürt ulusal kurtuluş hareketine öncülük edecek sosyalist kadroların oluşturulmasına ciddiyetle eğilmek olmalıdır.

Fakat, hareketin gelişimi içinde Kürdistan sorununun tutarlı çözümü yolunda verilecek ideolojik ve pratik mücadeleyle ortak örgütlenmenin subjektif koşullarının yaratılması uzak bir ihtimal değildir. Ortak örgütlenme aynı zamanda bir güven sorunudur. Bu güveni ezilen ulusun emekçilerine vermek, herşeyden önce ezen ulus sosyalistlerine düşmektedir.

Sorunu, daha anlaşılır bir şekilde ortaya koyabilmek için, birbirinden soyutlanmamakla birlikte bu konuyu iki ayrı başlıkta inceleyeceğiz:

1- Ortak mücadele:

Bir kere ulusal sorunun çözümünde işçilerin sınıf dayanışması, ortak mücadelede birliğin sağlanması ilkesi, temel bir ilkedir. Bu inkar edilmez bir gerçek. Çünkü böyle bir dayanışma ve birlik ile demokratik devrim başarılabilir, emperyalizme karşı halk savaşı verilebilir.

Aynı devletin sınırları içinde yaşadıkları sürece, işçi sınıfıyla

la (iki ulusun işçileri) diğer emekçi kitlelerin arasındaki bağları sıklaştırmak, Kürdistan'ın özgürlüğüne yönelecek en tutarlı adım olacaktır. Böyle bir birlik olmadan kurtuluşun kolay olacağı düşünülemez. Bu hergün emperyalizme karşı kurtuluş mücadelesi veren halkların deneyiyle, devrimi zafere ulaştırmış ülkelerin deneyleriyle kanıtlanmıştır, kanıtlanmaktadır.

Her yeni baskı ve zulüm dalgasında iki ulusun hakim sınıfları tam bir anlaşma içinde emekçi sınıflar üzerindeki baskı ve sömürde nasıl işbirliği yapıyorlarsa, işçi sınıfının, her iki ulustan kurtuluşçu güçlerin ortak mücadelesi de neden sağlanmasın? Açıktır ki, "gerçekten ciddi ve derin her siyasi sorunda gruplaşma, sınıflara göre oluyor, uluslara göre değil." (Lenin)

Kendi kaderini tayin hakkını doğru olarak yorumlayıp yürütülecek sıhhatli ve ciddi bir propaganda ve pratik mücadeleyle işçi sınıfını ve diğer emekçileri milliyetlere göre değil de, emperyalizme ve oligarşiye karşı sınıfsal durumlarına göre birleştirebilir, kenetlenmiş hale getirebiliriz. Çünkü sosyalistler, hakim sınıfların "devletlerin sınırında getirdiği değişiklikler ne olursa olsun, bütün ulusların proleterlerinin sınıf mücadelesinde en sıkı ve bölünmez bir ittifakı gerçekleştirmek için mücadele eder." (Lenin)

Bugünden, tüm yönleriyle işçi sınıfı hareketiyle Kürt ulusal kurtuluş hareketi arasında sağlanacak ilişkileri önceden tespit etmek olanaksızdır. Sorun, mücadele süreci içinde aydınlığa kavuşacaktır.

Burjuva milliyetçileri, sürekli devrimci hareketi saptırmak için ulusal kurtuluş sloganlarına başvurur. Oysa sosyalistlere düşen görev, soruna sınıfsal açıdan yaklaşmak, işçi sınıfının diğer halk kitleleriyle mücadelede ittifaklarının nasıl sağlanacağı ve güçlendirileceğini değerlendirmek olmalıdır. "Bu olmadan, burjuvazinin her çeşitten entrikaları, kalleşlikleri ve hileleri karşısında proleteryanın bağımsız politikası savunulamaz ve işçi sınıfı, öteki ülkelerin işçileriyle sınıf dayanışmasını gerçekleştiremez." (Lenin)

Oligarşik diktatörlüğü devirebilmek için işçiler ve halklar birleşmelidir. Kürdistan'da ulusal baskıya karşı yürekli bir mücadeleyi sürdürme, bu birliğin ön koşuludur.

Biz, Kürdistan'da halklar arasındaki birliği engelleyecek ölçüde bir Türk düşmanlığının varolduğunu zannetmiyoruz. Fakat bu soruna tutarlı yaklaşılmazsa bir sürü etkene böyle bir düşmanlığı-birliği engelleyecek ölçüde yaratabilir. Kaldı ki, ezilen ulusun ezen ulusa karşı-doğal olan-kinini, enternasyonal görevin yerine getirilmesiyle her zaman sosyalist hareketin güçlenmesine yarayacak şekilde hakim sınıf-

lara yöneltmek mümkündür."Proleteryanın birliği ve beraberliği doğrultusunda ve sonra da dünyanın bütün ülkelerinin ve bütün uluslarının emekçi yığınlarının birliği ve beraberliği doğrultusunda büyük çabalar gösterilmedikçe,kapitalizme karşı zafer kazanılamaz."(Lenin)

Savunduğumuz birlik vurgulayarak belirttiğimiz gibi,mücadele süreci içinde gerçekleştirilecek olan bir birliktir."Birlik işçiler için gerçekten gereklidir ve en önemlisi işçilerin,kendilerine kimsenin birlik 'vermeyeceğini',kimsenin onların birliğini başarıya ulaştırmaya yardım edecek durumda olmadığını anlamalıdır.Birlik 'vaad edilemez'-bu sadece boş bir öğünme,kendini aldatma olur;birlik küçük entellektüel gruplar arasındaki anlaşmayla yaratılamaz.-bu en acıklı,safça ve cahilce bir hayaldir.Birlik kazanılmak zorundadır ve işçiler sadece kendileri,bilinçli işçiler,-gayretli ve bilinçli çabalarla- bunu yapabilecek durumdadır."Birlik" sözünü büyük harflerle yazmaktan,vaad etmekten,kendini onun şampiyonu olarak 'ilan etmekten' daha kolay bir şey yoktur.Ama,yalnız bütün bilinçli işçilerin öncü kolları kendi güç ve örgütleriyle birliği gerçekten sağlayabilirler. Bu kolay bir iş değildir.Güç,sebat ve bütün sınıf bilinci taşıyan işçilerin toparlanmasını gerektirir.Ama bu çabalar olmadan işçi sınıfı birliği hakkında konuşmak gereksizdir."(11)

2-Ortak Mücadele Örgütleri:Ortak mücadelenin somut ifadesi olarak,bu mücadeleyi yürütecek her iki ulustan işçilerin ve halkın "ortak mücadele örgütlerinden",özellikle işçi sınıfının tek partisi'nden yana olacağımız ve ilke olarak bunu savunacağımız açıktır.

Aynı devlet sınırları içinde yaşayan ulusların işçilerinin, her türlü sendika ve eğitim örgütlerinde,siyasi örgütlerde birlikte çalışmalarını ve mücadele etmeleri ilkesi de leninist bir ilkedir.Bu ilkeyi (ortak mücadele ilkesini) uygulamada zorluk,hem Türkiye sosyalist hareketinin durumundan,hem de ezen ulus sosyalistlerinin bugüne dek ulusal sorun'da görevlerini yerine getirememelerinden ve ayrıca "sosyalizm" maskesini takan burjuva milliyetçilerinin ortalığı bulan-dırarak ulusal düşmanlık ortamını körüklemelerinden ileri gelmektedir.Bu zorluğun üstesinden,ancak açık,tutarlı ve cesaretli bir mücadele ile gelinebilir.Ezilen ulus sosyalistlerine de bu konuda büyük görevler düşmektedir.

"İşçilerin milliyetlere göre sınırlandırılmasının ne sonuç verdiğini biliyoruz.Tek işçi partisinin çözülmesi,sendikaların uluslara göre bölünmesi,çatışmaların vahimleşmesi,işçilere ve öteki uluslara ihanet,sosyal-demokrasinin saflarında tam bir manevi çökün-

tü...Böyle bir duruma karşı tek çare işçi sınıfı birliği ilkesine dayanan örgütlenmedir."(12)

Bu konuda Türk ve Kürt sosyalistlerine önemli görevler düşmektedir.Mevcut koşullar,Türk sosyalistlerinin Kürt emekçi sınıflarına bu güveni vermesini;Kürt sosyalistlerinin de bu birliği sağlama doğrultusundaki çabalarını zorunlu kılmaktadır.

Ortak mücadele-örgütleri ve genel olarak ulusal soruna biraz daha açıklık getirebilmek için bu sorunu çözmüş üç ayrı ülkenin deneylerine göz atmak yararlı olacaktır:

a-Sovyet deneyi:Çarlık Rusya'sı,çok uluslu bir devletti.Devrime işçi sınıfının öncülük etmesi ve mücadelenin başarıya ulaşması, aynı zamanda Rusya'daki ezilen ve sömürge ulusların da kurtuluşunu birlikte getirmiştir.Sömürge,ulusal baskıya son verilmiş,ulusların serbestçe ve gönüllü birliğine dayanan yeni bir devlet biçimi ortaya çıkmıştır.

Bolşevikler işçi sınıfının mücadelesiyle,ezilen ve sömürge ulusların,ulusal kurtuluşçu güçlerinin ittifakını ve ortak mücadelesini gerçekleştirerek ilkede sosyalist bir iktidar kurmuşlardır.Rus işçi sınıfı,devrimin itici gücü rolünü,öncü rolünü,Rus ulusunun ezdiği bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını kararlı ve tutarlı bir şekilde savunarak yerine getirmiştir.

Sovyet deneyi,ulusal sorunda,ortak mücadelenin ve ortak mücadele örgütlerinin nasıl yaratıldığı ve geliştiğine dair örneklerle dolu zengin bir deneydir.Çeşitli ulusların sosyalistlerinin birliği, işçi sınıfını bu halkların diğer kesimlerini ayrı örgütleme çabalarına karşı verilen ideolojik ve pratik mücadeleyle güçlenebilmiştir.Bolşevik partisi,bu birliğin en üst ifadesi olmayı zorlu bir mücadelenin sonucuyla yerine getirebilmiştir.

Sovyet deneyinde,ezen ulusun işçi sınıfı,devrimci hareketin motoru olmuş,diğer milliyetlerden halklar da bu devrimci "genel kurmayın" yönetiminde önce çarlığa karşı demokratik devrimde,sonra da burjuvaziye karşı sosyalist devrimde birlikte mücadele etmişlerdir. Her iki devrimde de ulusal sorun,hareketin karakterine uygun olarak onun bir parçası niteliğini taşımıştır.

b-Çin deneyi:Yarı-sömürge,sömürge (Japon işgali sırasında,işgal altında olan yerler için Mao,"sömürge" terimini kullanmaktadır) ve yarı-feodal Çin'de ulusal sorun,toprak devrimi genel meselesinin bir parçası olarak,milli demokratik devrimin zafere ulaşmasıyla birlikte çözümlenmiştir.Çin'de Han ulusu dışındaki diğer milliyetler de,

Komünist Partisinin, işçi-köylü ittifakını gerçekleştirerek ve köylülerden oluşan halk ordusunun da gücüyle emperyalizmin ülkeden kovulması ve yarı-feodal yapının tasfiye edilmesiyle, sömürü ve baskıdan kurtulmuşlardır.

Çin'de devrimci mücadelenin temel gücünü köylüler oluşturmuştur. Savaş işçi sınıfının partisinin öncülüğünde sürdürülmüştür. Bütün milliyetlerden halk, aynı örgütün çatısı ve önderliği altında ortak düşmana karşı ulusal kurtuluş mücadelesi yaparak emperyalizmle bütün bağlarını kopardı. Çin halk kurtuluş savaşı sırasında, Han ulusu dışındaki hiçbir ulusal azınlık kendi bağımsızlık talebini ileri sürerek ayrı mücadeleye ve ayrı mücadele örgütlerini kermaya kalkışmamıştır. Çin'in somut özelliklerine dayanarak silahlı mücadele yoluyla kurtuluş bayrağını yükselten Çin devrimcilerinin başarılı deneyi, salt ulusal sorunda değil, diğer birçok temel konularda yarı-sömürge ve sömürge ulusların kurtuluş hareketlerine örnek olmuştur.

c-Mozambik deneyi:Portekiz'in bir sömürgesi olan Mozambik'te homojen bir yapı olmamasına, rağmen Frelimo örgütü, "çeşitli ırklara ve kabilelere mensup halkı"sömürgeciliğe karşı verilen mücadelede örgütlemeyi ve ortak tavır almalarını sağlamayı başarmıştır.

Portekiz işçi sınıfının ve halkının, Mozambik'in bağımsızlığa kavuşmasındaki etkin rolü inkar edilemez. Portekiz sosyalistlerinin, kendi ülkelerinin sömürgelerinde, kendi faşist diktatörlüklerine karşı savaşan sömürge ulusların safında yer aldıkları, PAIC, MPLA ve Frelimo örgütlerinin öncülüğünde süren mücadeleye bizzat sömürge topraklarında katıldıkları da bir gerçektir.

Fakat somut şartların bir sonucu olarak, Mozambik'te ulusal sorunun çözümü, sömürge ilişkilerinin tasfiyesi ancak ayrı mücadele örgütleriyle mümkün olabilmıştır. Portekiz devrimcilerinin faşist diktatörlüğe, sömürge ülkelerin devrimcilerinin de bu faşist diktatörlüğün sömürgeci zulmüne karşı mücadelesinin elbette ki ortak yanları ve ortak hedefleri vardı. Özellikle ulusal sorun açısından Mozambik deneyinden çıkaracağımız ders, coğrafi konumun ezen ulus ile sömürge ulusun işçilerinin ittifakı sorununda ilkenin, değişik biçimde görünüm almasına yol açtığıdır.

Bu üç ülkenin deneylerinden çıkaracağımız sonuç ise; işçi sınıfı mücadelesinin örgütlenişi, işçiler arasındaki birliğin ve ezilen sınıflar arasındaki dayanışmanın biçimini, ezilen ulusun kurtuluşçu güçleriyle ezen ulusun devrimci hareketinin ortak mücadelesinin biçimini değişik etkenlerin belirlediğidir. Bu etkenler de genel olarak

somut tarihi şartlar, ekonomik ve sosyal yapı, coğrafi konum, devrimci hareketin gücü ve etkinliği ve diğer nedenlerdir.

Söylediklerimizi toparlamaya çalışırsak, özet olarak ulusal sorunda belirttiğimiz görüşlerimizi şöyle somutlaştırabiliriz:

1-Türkiye devrimci hareketinin iki yanı vardır: Sınıfsal yanı ve ulusal kurtuluş yanı. Bugün mücadelenin ağırlık noktasını sınıfsal yan teşkil etmektedir.

2-Kürdistan'daki mücadelede ise ulusal kurtuluş adımı temel adımdır ve hareketin sınıfsal yanı ikincil durumdadır.

3-Hem Türkiye devrimci hareketinin, hem de Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin hedefi, emperyalizm ve oligarşidir.

4-Ya mücadelenin başını işçi sınıfının öncülüğündeki Türkiye devrimci hareketi çekecek, emperyalizmin ülkeden kovulması ve oligarşik diktanın yıkılmasıyla Kürt ulusunun kurtuluşu da gerçekleşecektir. Ya da Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, kendi bağımsızlık mücadelesini özgüçüyle ve ayrı mücadeleyle (aynı zamanda ayrı örgütlenmeyle) başarıya ulaştıracaktır.

Açıktır ki Türkiye ve Kürdistan'ın somut tarihi koşulları, bu konudaki genel ilkelerin hayata nasıl uygulanacağı konusunda çok dikkatli adımlar etilmesini zorunlu kılmaktadır.

Eğer, Türkiye işçi sınıfı hareketi gelişmiş ve gerçekten mücadeleye önderlik edebileceğini eylemleriyle ispatlamış bir devrimci partinin varlığı olsaydı, o zaman Kürt ulusal sorunu Türkiye devrimci hareketinin başarısına bağlıdır dememiz ve sorunu böyle değerlendirmemiz doğru olacaktı.

Tersi bir durum için, yani Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, işleri bir aşamada bulunsaydı ve Kürdistan'ın bağımsızlık hareketinin başarısı sağlanmadan Türkiye işçi sınıfı hareketinin güçlenmesi olanaksız olsaydı, o zaman da Kürt ulusal sorununun çözümü ayrı bir mücadeleyle gerçekleşecektir diye görüşlerimizi belirtmek en doğrusu olacaktı.

Sorun, gerçekten çok karmaşık bir yapıdadır. Zorluk da, Kürdistan'ın parçalanmışlığından ve özel olarak Türkiye devrimci hareketinin içinde bulunduğu somut durumdan doğmaktadır.

Türkiye somutunda, Kürt ulusal sorunu, anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrim genel sorununun bir parçasıdır dersen ve buna bağlı olarak ortak mücadeleyle ortak mücadele örgütlerini savunmaya çalışırken, açıklamaya çalıştıklarımızı bu şekilde ifade edebiliriz.

Özellikle ortak mücadeleye kimsenin karşı çıkacağını zannet-

miyoruz. İsterse Kürt ulusal hareketi Türkiye devrimci hareketinden ayrı olsun, isterse Türkiye işçi sınıfı mücadelenin başını çeksin, yine de bu mücadelede en büyük desteği iki hareket birbirine sağlayacaktır. Ortak mücadeleden kastettiklerimiz öz olarak bunlardır.

Ortak mücadele örgütlerini ise şu anlamda ileri sürüyoruz: Şayet Türkiye işçi sınıfı öncülüğünde mücadele söz konusuysa, hareketi yönlendirecek devrimci bir partide ve diğer birçok yan örgütlerde iki ulusun sosyalistleri birlikte çalışacaktır. Yok eğer, Kürt ulusal kurtuluş hareketi değişik bir biçimde çözümlenecekse, bunun ancak devrimci örgütlerin hegemonyasında -sosyalistlerin öncülüğünde- tutarlı bir çözüme ulaşacağı açıktır. Böyle bir durumda bile, iki ulusun ortak mücadele örgütlerinin yaratılması bizce bir görev olmalıdır. Devrimci kadroların alışverişi, Kürdistan'daki devrimci örgütlerde Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine katılacak bir çok Türk sosyalistlerinin çıkacağı, v.b. birçok etken "ortak mücadele örgütleri" sorunu üzerinde ciddiyetle eğilmemizi bir görev olarak önümüze çıkarmaktadır.

Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, Türkiye sosyalist hareketinin şu andaki en acil sorunu, işçi sınıfının iradesini yansıtacak bir merkezi örgütlenmenin yaratılması sorunudur. Ve ideolojik mücadele buna bağlı temel bir görevdir. Kürt ulusal sorunu da bu genel meselenin bir parçası niteliğindedir.

Kürdistan'da da sosyalist hareketin görevi, devrimci kadroların oluşturulması yönünde çalışmalara ağırlık vermek, oluşturulacak merkezi örgüte fiilen katılmak, kuruluşuna dahil olmak olmalıdır.

Emperyalizme ve oligarşiye karşı verilecek mücadelede, Türkiye devrimci hareketinin mi, yoksa Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin mi daha ağır basacağı sorunu süreç içinde aydınlığa kavuşacaktır. Biz bugünden (somut durumun bir yansıması olarak) konuya basit ve kolay çözüm getirenlere karşıyız.

İlke olarak tek işçi sınıfı partisinden ve bu partide Türk ve Kürt sosyalistlerinin birlikte mücadelelerinden yana olmamız, yukarıda söylediklerimizle çelişen bir şey değildir. Mücadele, en doğru ve en tutarlı çözümü ortaya çıkaracaktır.

Yazımızı bitirmeden önce milliyetçilik konusuna da kısaca değinmek istiyoruz:

Sosyalistler, her türlü şöven milliyetçiliğe, bölge şövenizmine ve yerel özelleliğe karşıdır. Uluslararası zora dayanan tüm bağların kopmasından yanadırlar. Her ulus için "ayrılma hakkını azimle ve kayıtsız şartsız" savunurlar. Yalnız bu, sosyalistlerin, ezen ve

ezilen ulus milliyetçiliğini aynı kefeye koydukları ve ikisine de aynı tavrı gösterdikleri anlamına gelmez.

Ezilen ulusun burjuva milliyetçiliğinde,ulusal baskıya karşı, sömürge siyasetine karşı olmanın getirdiği demokratik bir muhteva vardır.Bu gerçek sosyalistlerin milliyetçiliğe nereye kadar destek olacağını belirlemekte ve bu desteğin sınırını tespit etmektedir.Açıktır ki,bu destek,burjuva milliyetçiliğinin savunulması demek değildir.

Sosyalistler,milliyetçilikte "ileri olarak ne varsa ancak onu desteklemekle yetinmelidir;öyle ki proleter bilinci,burjuva ideolojisi tarafından karartılmış olmasın"(Lenin) Yine açıktır ki,bu destek,hiç bir zaman burjuva milliyetçiliğinin gelişmesine destek olma anlamına da gelmez.

"Eğer ezilen ulusun burjuvazisi,ezen burjuvaziye karşı savaşırsa,biz,her zaman ve her durumda,herkesten daha kararlı olarak bu savaştan yanayız;çünkü biz,zulmün en amansız ve en tutarlı düşmanlarıyız.Ama ezilen ulusun burjuvazisi,kendi öz burjuva söven milliyetçiliğinin çıkarlarını savunuyorsa,biz ona karşıyız.Ezen ulusun ayrıcalıklarına ve zulmüne karşı savaşıyoruz,ama ezilen ulusun kendisi için ayrıcalıklar sağlama yolunda çabalarına destek olmayız."(13)

Türkiye'de bugün,asıl mücadele edilmesi gereken milliyetçiliğin,gerici ve ırkçı yani ağır basan Türk milliyetçiliği olduğu,bu milliyetçiliğin devrimci hareketin gelişmesinde büyük bir engel teşkil ettiği açık bir gerçektir.Ozellikle "Kemalist" milliyetçiliğe karşı tutarlı bir ideolojik mücadele vermezsek,Kemalistlerin desteğini kaybederiz endişesiyle Kürdistan'ın bağımsızlığını savunmakta tereddüt gösterirsek;"Halklara özgürlük","Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşin" gibi çağrılarımıza,kimleri samimi olduğumuza inandırabiliriz.

Kürt milliyetçiliğine karşı da ilkeye dayanan bir mücadele vermeliyiz.Kürdistan'ın en tutarlı yurtseverleri,işçi sınıfının ve diğer ezilen Kürt halk yığınlarının gerçek temsilcileri ancak Kürt devrimcileri olabilir burjuva milliyetçileri değil.

Milliyetçiliği kendisine bayrak yapan bazı Kürt egemen güçlerinin,yurtseverliktençok,onları Türk hakim sınıflarına ekonomik çıkarlarla bağlayan binlerce bağ vardır.

Milliyetçiliğe karşı tavırda belirleyici olan soru şudur:

İşçi sınıfının mücadelesine yararlı mı,yoksa zararlı mı?

İşçi sınıfı,ezilen ulusun kurtuluş ve bağımsız devlet kurma hakkını savunurken,burjuvazinin her türlü milliyetçiliğine ve kozmo-

politizmine tam karşıt olan yurtseverliği ve enternasyonalizmi savunur. Yurtseverlik, ezilen ve sömürülenlerin kurtuluş mücadelesinin bir ülkenin somut şartlarında ifadesinin biçimidir.

Kürdistan'da, sömürge siyasetine karşı, ulusal ve sınıfsal baskıya karşı, ezilen yığınlar arasında uyanan direniş ve isyan eğilimleriyle burjuva milliyetçiliği birbirine karıştırılmamalıdır.

Özellikle sosyalizm maskesini takınan burjuva milliyetçiliği konusunda dikkatli olunmalıdır. Burjuva milliyetçiliğinin her zaman gerçek yüzü teşhir edilmiştir. Fakat sosyalist kelimelerin arkasına saklanıp bunu ustaca yerine getirenlerle mücadele daha zor olur. Bu tür milliyetçilik, halkların birliğini engellemeye çalışır, devrimci güçlerin arasına nifak tohumları saçar, sürtüşmeleri arttırıp sorunu içinden çıkılmaz bir hale sokar.

"Bütün ulusların herhangi bir biçimdeki burjuva milliyetçiliğine karşı başarıyla mücadele edebilmek için, bugünkü durum karşımıza proleter mücadelesinin ve proleter örgütlerinin birliğini koruma görevini, ulusal tecrit doğrultusunda burjuva çabalarına rağmen, bu örgütleri uluslararası bir birlik içinde toplama görevini koymaktadır... Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı; bütün ülkelerin işçilerinin birleşmesi; Marksizmin, ulusal programının, bütün dünyanın deneyinin ve Rusya'nın deneyinin işçilere öğrettiği işte budur." (14)

Ulusal soruna nasıl baktığımızı genel hatlarıyla açıklamaya çalıştık. Söylediklerimizin pratikte gerçekleşmesi, bizlerin bu konuda sürdüreceğimiz tutarlı ve açık bir anti-empyalist ve anti-faşist (sömürgecilğe karşı mücadele de bugünün koşullarında anti-faşist mücadele şeklinde somutlaşmaktadır) mücadeleyle çözüme ulaşacaktır.

Eğer, Türk ve Kürt sosyalistlerinin, devrimci ulusal kurtuluş-tan yana güçlerinin ortak mücadelesinin ortak mücadele örgütlerini yaratmak ve sarsılmaz bir güç haline getirmek istiyorsak; öncelikle bu birliği engelleyen nedenlerin üzerine cesaretle eğilmemiz gerekecektir. Güvensizlik varsa, bunun güvene çevrilmesinin yolu ve yöntemleri de vardır.

KURDISTAN'DAN ELLİNİZİ ÇEKİN
SÖMÜRGEÇİLİĞE SON
HALKLARA ÖZGÜRLÜK
KAHROLSUN EMPERYALİZM VE OLİGARŞI

Y A Ş A S I N K U R T U L U Ş A K A D A R S A V A Ş

- (1) Lenin, Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı s.216
- (2) 1965-71 Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, Kurtuluş y.s.77
- (3) Stalin, Marksizm ve Milli Mesole s.98-99
- (4) Lenin, a.g.e. s.59
- (5) Stalin, a.g.e. s.100
- (6) Lenin, a.g.e. s.25
- (7) Stalin, a.g.e. s.96
- (8) Stalin, a.g.e. s.28. 30. 31.
- (9) Lenin, a.g.e. s.72
- (10) Lenin, a.g.e. s.148.235
- (11) Lenin'den aktaran G.Dimitrov, Faşizm ve Savaşa Karşı Halk Cephesi adlı yazıdan.
- (12) Stalin, a.g.e. s.81
- (13) Lenin, a.g.e. s.72. 73.
- (14) Lenin, a.g.e. s.123